

Pozdrav iz domovine

Štev. 8 in 9. našim vojakom na bojišču.

Leto II.

Izhaja dvakrat na mesec.

Ljubljana, 20. novembra 1917.

Cena četrletno 50 vin., polletno 1 K, celoletno 2 K.

Vojna molitev.

Dovolj gorja je zemlja pila,
bolest, trpljenje krog in krog,
smiljuje se nas skale sila,
kako ne Ti — usmiljen Bog!
Viharjev besnih Ti vladar,
ustavi strašni ta požar!

Nebroj sinov, očetov krije
že Tvoja prst, — zahtevaš več —
da srd žaljenja se izmije?
Naj dalje gospodar bo meč?
Naj Tvoja volja govori,
morje nadlog se posuši!

Pod krovom slamnatim tam bilo
srce radostno — sreče dom,
zdaj jok in stok, trpljenja silo
naselil v njem je vojni grom!
Mož tam ob Soči v bran stoji,
sin že junaštva spanje spi!

Ne dvomim nič v resničnost Tvojo,
vsak dvom zdrobim, naj preč bo, preč,
pa nam nakloni milost Svojo,
nas reši spone vojnih ječ!
Ti vir skrivnostne si mehko-be,
odvzemi vojne nam grenobe!

Vir »Križane usmiljenosti« —
Tvoj dih: vsemir — usmili se,
naj konec joka bo, bridkosti,
saj zemlja solza ena je!
Glej vse trpi, glej vse ječi,
up le edini — si nam Ti!

Te prosim, molim, v Te ginevam,
če nas črtiš — vsaj varh otrok
ostani zvest — pomagaj revam,
ta pekel vojni — steri, Bog!
Če ni zadoščen drugih greh,
ne tepi tako strašno vseh!

»Pustite male k meni priti!« —
po Sinu k nam si govoril,
jim varuh večni hotel biti,
jih bodeš zdaj li zapustil!
Podaj nam roko, ljubi Bog,
ne nas — usmili se otrok!

Jožef Čonč, nadučitelj.

Vojna in domača vas.

Domača vas, studenec sladkih si spominov,
tam pela pod domačim skromnim krovom mati
zibaje me uspavanke, spev vaških činov,
z ljubeznijo pojila me — oh časi zlati!

Ko že skakljal in rožce zbiral po livadi,
igralcev malih roj sosedni k meni je prihajal:
podobni bli smo rajski angelski armadi,
vaščan se vsak nad nami je naslajal.

Na veji solčni: lišček, ščinkovec, sinica
žgoleli nam v pozdrav in Stvarniku v zahvalo
so pesem čisto, ljubko, vedro ko danica,
kot da nebo bi v sreči zemljo poljubvalo.

Ko glavo v šolo vaško bistril smo hodili —
vsak grm, drevo ob poti šolski nas spomini —
nad poljem so škrjančki pesmico drobili,
studenček pod vasjo štel srečne dni v globini.

Gospodov dan nas družil je pod lipo vaško,
ko leta že mladeničev smo brhkkih štelil,
tu pesmic milih glas, povest iz sel, junaško
blo slišati — res prav domači raj smo meli.

Pa počí strel, dom vztrepeta in cesar kliče.
veselje preč, tu dan je burnega življenja.
Povest iz sel, vesela pesem več ne miče,
»zdaj puško v dlan in meč ob stran,« se boj pri-
činja!

Livada vaška bo odslej nam bojno polje,
škrjanček v zraku pa sovražna bo granata.
V srcu bol, pa v vojno gremo krepke volje:
da spet se v vas domačo vrne — doba zlata.

Domača vas! Kar dala si domovju sinov:
za dom, cesarja hrabro bodo se borili!
zahvala tebi naj bo broj njih vojnih činov,
cesarju, domu bodo zmagé vence vili!

In če ne bo nas več nazaj, za dom umremo:
zalivaj naš spomin, ko ljubi mir se vrača!
Domača vas! Nečuj naš dom in skrbi z vnmemo:
pod lipo tvojo pesem — da glasi domača!

Jožef Čonč, nadučitelj.

Naša vladarska dvojica — naš up.

V težki dobi živimo, v dobi, v kateri
se s prej nepoznano strahovitostjo pišejo s
človeško krvjo najvažnejša poglavja sve-
tovne zgodovine. Pri tem pa trpi ves člo-
veški rod od nedolžnega otroka do sivola-
sega starčka. Predvsem trpe naši možje in
mladeniči, ti so naši očetje, bratje in sinovi,
ko nekateri prenašajo že dolga tri leta vse
muke dolgotrajne vojne, trpe pa tudi doma
ostali, polni skrbi, dela in tudi pomanjka-
nja. Človek se zamisli in se v mislih vpra-
šuje: »Kaj bo iz tega svetovnega poloma in
kdaj bo konec tega strašnega poglavja.«

Veren človek, in teh je hvala Bogu,
vkljub žalostnim glasovom od raznih strani
še vedno precejšnje število, dobi zagotovilo
v svoji veri, ki nas uči, da Bog čuje nad na-
mi, da On vodi vse k dobremu cilju; seve-
da, da je pri njem dober cilj predvsem ve-
čno zveličanje človekovo, ono življenje, v
katerem človek doseže v resnici svojo naj-
večjo blaženost. Gotovo je, da Bog ne pu-
sti človeka trpeti iz tega namena, kot da
bi se hotel veseliti človekovega trpljenja,
temveč tudi s trpljenjem ima svoje najbolj-
še namene.

Zdi se, da je Bog pokazal že Svojo do-
broto in jo naklonil ravno naši domovini,
ko nam je v teh težkih časih postavil na

čelo cesarja in cesarico, ki nista velika sa-
mo v naših očeh, kot naša vladarja, ampak
sta v kolikor se more to reči o človeku v
njegovem življenju, velika tudi pred Bo-
gom. Ravno s tem nam je vstalo novo ve-
liko upanje v boljše, milosti in blagoslova
božjega polnejše čase. Slišali smo, da je naš
cesar poudaril ob nastopu svoje vlade, da
se hoče potruditi, da svojim narodom za-
gotovi skorajšen mir. Ti meseci, kar nas on
vlada, so nas tudi prepričali o tem, kako
se on trudi in prizadeva, da bi v resnici
nam pridobil boljše čase. Znano nam je, da
velja on tudi v nam sovražnih državah kot
vladar, ki v resnici in odkritosrčno dela na
konec strašnega klanja. Seveda, dokler so-
vražniki nočejo slišati glasu o miru, toliko
časa moramo braniti kot zvesti sinovi do-
movino, svoj dom pred razdejanjem in
opustošenjem. Ima pa ravno naš cesar
one lastnosti, vsled katerih smemo upati,
da ga bo v njegovem trudu podpiral Bog.
On je

1. veren katolik. O tem koga
prepričevati in to komu dokazovati, bi bilo
brez pomena, to danes vsak ve. Verni ka-
toličani si štejejo to v največji ponos. Svo-
jo vlado je nastopil z najlepšim činom, ki
ga je kot veren katolik zamogel storiti, s
tem, da je v jutru prvega dneva svoje vlade
pristopil s preblogo cesarico k mizi Go-
spodovi, k sv. obhajilu. Bogu daje javno
kot vladar tisto čast, ki jo človek mora
dati Bogu kot vladarju vseh vladarjev. Rav-
no ta lastnost, ali bolje rečeno, ta čed-
nost našega vladarja vzbuja v nas veliko
upanje, da ga je Bog poklical v to, da po-
pelje našo ljubo domovino preko viharne,
krvave dobe v srečno bodočnost. Svetovna
zgodovina nas uči, da ljudje sicer preobra-
čajo države, Bog pa jih obrne. Posebno
dandanes, ko je toliko zmedenosti, tako
malo jasnih pojmov, toliko brezbriznosti in
krivih sodb glede verskega življenja, ko
je tako malo globokovernih mož, ko se je
razlilo v tej velikanski kulturi ravno za-
radi malomarnosti in še več zaradi direkt-
nega sovraštva nasproti Bogu to velikan-
sko gorje nad ves človeški rod, je velikan-
ska sreča, da stoji na čelu naše države
globokoveren vladar, ki živo veruje v Kris-
tusa, Odrešenika vsega človeškega rodu,
ki je rekel: »Pridite k Meni vsi, ki se tru-
dite in ste obloženi, in Jaz vas bom poži-
vil.«

2. Še druga lastnost je, poleg žive vere
in verskega življenja, ki diči našega vla-
darja. On je v svoji visoki službi silno de-
laven in pravičen v delu, napolnjen oče-
tovski ljubezni do vseh narodov. Že ta
kratka doba njegovega vladanja je polna
velikega truda za blagor države; na zunaj
nasproti drugim državam, celo nasproti so-

vražnim, raste ugled naše države, njena moč se vedno bolj udejestuje, ki nam jamči, da Bog ne bo zapustil naše domovine in da bo vendarle izšla srečna iz velikanske borbe narodov. Med lastnimi narodi svoje države hoče vladati kot ljubeč oče, ki z eno in isto roko, z isto mero in z isto ljubeznijo reže kruh vsem svojim otrokom. Jasno nam o tem govore različne in važne odredbe, ki smo jih doživeli v tem kratkem času. Star in moder krščanski pregovor pa pravi: »Moli in delaj!« V tem pregovoru je začrtan globok pomen in namen človeškega življenja. Kdor se ravna po tem načelu, ne živi življenja, ki bi bilo brez pomena in namena; tako življenje spremlja božji blagoslov. Naš vladar živi popolnoma po tem krščanskem načelu; biti moramo prepričani, da bo tudi njegovo življenje, njegovo delo in trud spremljal božji blagoslov. Če pa je Bog z njim, kdo bo zoper njegal Sv. pismo pravi: »Hodili so in jokali, ko so sejali, prihajajoči pa bodo prišli radostni, ko bodo nesli svoje snope.« Hoče nam povedati: Kdor s težavo seje, bo z veseljem žet, in sicer s toliko večjim veseljem, v kolikor hujših težavah je sejal. Te besede sv. pisma, smemo upati, se bodo izpolnile v življenju našega cesarja: v kolikor težavnih časih se on trudi sedaj, toliko večjo radost mu bo dodelil Bog, ko se bo veselil svojih uspehov. Zato: Kvišku srca! Res je, da trpimo vsi, največ vojaki, toda misel, da nam je Bog poslal izvrstnega vladarja, naj nas tolaži, da nam bo Bog po njem poslal tudi kmalu srečnejšo bodočnost.

V času sedanje vojske je nastopila demokratska doba. Ljudstvo dobiva vedno več moči in pravic, zato bo pa naše ljudstvo toliko lažje, čeprav je daleč od cesarskega Dunaja, preko vseh pokazalo svojo neomadeževano zvestobo habsburški vladarski hiši — ljubezen ljubljenu vladarju — cesarju Karlu.

3. Še en razlog je, ki nas navaja k upanju v veselejšo bodočnost. Poleg cesarja Karla stoji tudi dobra, vzvišena soproga, cesarica Zita. Ona je vzor vsem katoliškim materam in ženam. Imeli smo srečo in čast, da se je nahajala dva dni med nami in našim ljudstvom. Vsi že veste iz drugih poročil, kako krasno je bilo takrat pri nas. Toda, kar je bilo najlepše, kar nas je navdalo naravnost z najvišjim spoštovanjem do visoke osebe, do cesarice, je bila njena prva pot skozi okrašeno Ljubljano v stolno cerkev, pred oltar, kjer je bila pričujoča pri sv. maši in pristopila k sv. obhajilu. Gotovo je podala s tem najlepši zgled vsem, posebno onim, ki mislijo, da je vera le za navadno, kmetsko ljudstvo, ne pa hkrati tudi za gosposke, izobražene in plemenite kroge, ko je ona iz najvišje, vladarske hiše na tako lep način pokazala živo in globoko svojo vero. Gotovo pa ona v molitvah prosi tudi za vas vojake in se tako v molitvi združi s tolikimi tisoči in tisoči naših mater in žena, ki molijo za svoje sinove in može, vojake. Gotovo je to velika tolažba vernim vojakom, če vedo, da tudi na najvišjem mestu molijo zanje.

Svojo ljubezen do vojakov je posebno pokazala takrat, ko je v mestu Ljubljani obiskala bolnišnice, kjer so ležali težko ranjeni vojaki. Tiho je stopala od postelje do postelje, za vsakega ranjenca je imela tolažilno besedo; kakor bi angel stopal, se je zdela in bi lil tolažbo v trpeča srca. Koli-

ko solz hvaležnosti in tolažbe se je zblestelo v očeh ubogih ranjenec, hvaležnih za to veliko sočutje in ljubezen. Ni samo pri nas, ampak po vseh večjih mestih in celo zunaj v bližini po bojiščih je delila svojo sočutno ljubezen.

Velikega pomena je za državo, kdo stoji njej na čelu. Reči moramo: Bog nas še ljubi, kajti bolj plemenitega vladarja in bolj čednostne cesarice ne bi mogli imeti, kot jih imamo. Zakaj pa sta se naš vladar in njegova visoka soproga tako hitro priljubila med vsemi narodi naše domovine? Ravno vsled svoje dobrotljivosti in ljubezni, ker delata za svoje narode. Naj bi Bog ohranil našo vladarsko dvojico do poznih let tudi slovenskemu ljudstvu v blagor in zadovoljnost. Po slovenski domovini je že od nekdanj kipela iz srca, pa naj bi se glasila še zanaprej, skozi vse slovenske rodove, preko vseh sovražnikov pesem:

Bog ohrani, Bog obvaruj
nam cesarja, Avstrijo.

Sedemindvajseti tisoč.

Pomlad se bliža — z vsakim dnem gorkeje,
ogreva solnce nam zaspani svet;
vijolica pokukala je z meje,
trobentica svoj zlati kaže cvet.

Narava z zimskega budi se spanja,
k vstajenju zvonček beli ji pozvanja.

Oj vesna zlata! Ptički žvrgolijo
vesel šumlja ledu potoček prost;
samo ljudje, ti se ne razvedrijo,
z obrazov zimska seva jim topost.

— Že tretjič je narava v prvem cvetu,
a vojna še divja po širnem svetu!

Pred hišo sivi starček plug pripravlja:
Pomlad je; treba iti bo orat;
sinovi so odšli; sedaj poslavlja
se še najmlajši od domačih trat.

Sam mora starec za drevo prijeti,
če hoče živeti in letos žet!

Prostrani trg. — Za gore solnce tone,
na trgu pa vriskanje, petje, šum.
V opravi bojni tam stoje kolone,
veselje seva z lic junaških trum.

Nov marš- se bataljon od nas poslavlja
na daljno bojno polje se odpravlja.

Tri leta skoraj bo, kar od Ljubljane
se je poslavljaj naš domači polk,
in gori na gališke je poljane
odpeljal v gluho noč ga vlak nam dolg.
Čez štiri tisoč. — Kje so zdaj junaki,
cvet naroda, ponosni korenjaki?!

A vojna ne poneha; z divjo silo
razsaja dalje puška in kanon;
in danes spet naš polk v nadomestilo
izgub krvavih nov marš-bataljon
pošilja že mu sedemindvajseti
z mož Abrahama in v prvem cvetju.

Že dvajseti in sedmi tisoč daja
dežela Kranjska polku našemu;
in kje so drugi polki, ki jih vzgaja
dežela naša carju milemu?

Kam zginjajo množice te, kam grejo
ti tisoči, poslani tja na mejo? — — —

V mladosti zorni nam je dedek pravil,
da nekdanj zmaj je v naš bil kraj pridrl,
ki leto dan cvet naroda je davil,
a prišel je junak in ga je strl.

Tak zmaj i dandanes, le stokrat huje,
v podobi vojne nam po svetu hruje.

Kdaj prideš, o junak, ki tega zmaja
ukrotil in za vedno strl nam boš,
ki že tri leta skoraj nam odvaja
v smrt in požira cvet nam fantov, mož?

Sicer ne obudiš nam drage mrtve,
prihraniš nam pa vsaj nadaljnje žrtve!!
Vide.

Rim pa mir.

Dve kratki besedi, toda koliko nam
povesta, kako sta nam dragi! Iste črke ju
sestavljajo, tako da sta si na zunaj skoro
enaki. Ali sta si pa tudi morebiti kaj po
duhu sorodni? — O da, če nas je vojska
kaj naučila, vsaj to nam je dokazala brez-
dvomno in jasno, da je trdnjava, dom pra-
vega in trajnega miru samo v Rimu, da je
na Petrovi skali najmočnejši zaščitnik in
prijatelj miru.

Že v začetku vojske ste večkrat sli-
šali hudobne in nepremišljene besede:
»Duhovniki so krivi vojske.« V najrazlič-
nejših oblikah jih nekateri zopet in zopet
premljavajo: »Papež je kriv italijanske
vojske,« »papež podpira naše sovražni-
ke,« »duhovniki, celo škofje, so pošiljali
Srbom moko in žito« itd. Kaj bi trtili
papir in čas z naštevanjem teh neumnosti,
saj so tudi vas pogosto begali z njimi. Naj-
novejši pojav te vrste pa je ta-le: »Duhov-
niki so naredili vojsko, socialni demokrati
bodo pa napravili mir.« Kaj je na tem res-
nice?

Najprej: »Duhovniki so napravili voj-
sko.«

Tudi to so hudobne in nepremišljene
besede. Pravimo hudobne besede, ker
so laž in ker so si to laž izmislili ljud-
je, ki sovražijo Boga, sv. vero, duhovnike,
in če hočeš verjeti takim ljudem, pa imej
laž za resnico! Bile so to pri mnogih ne-
premišljene besede, ker so jih pogo-
sto kar tako vendan ponavljali ljudje,
ki mislijo tako malo ali nič, kot bi imeli v
glavi kurje možgane. Ali je sploh mogoče,
da bi duhovniki mogli napraviti vojsko,
če bi tudi hoteli? Kdo pa odločuje v dr-
žavah vojsko in mir? Na Nemškem so ka-
toličani v manjšini in jih je vlada, torej
tisti, ki imajo oblast, preganjala. Nemški
katoličani in duhovniki so imeli pri nem-
ški vladi tako malo vpliva, da niso mogli
odpraviti niti krivičnih postav, ki so pre-
ganjale redovnike. Po vsej Evropi je bilo
znano, kako sta ruska in francoska vlada
preganjali katoliške duhovnike. Angleška
je večinoma protestantska in nobenemu
pametnemu človeku, ki količkaj pozna
svet, ne bo padlo v glavo, da tam odloču-
jejo katoliški duhovniki. Ali so poganske-
ga japonskega cesarja ali turškega sultana
pregovorili katoliški duhovniki, da sta
napovedala vojsko, ko sta v življenju mo-
rebiti katoliškega duhovnika samo par-
krat videla! »Pa italijansko vlado je na-
hujskal papež na vojsko.« Kakšna bedari-
ja! Ko sv. Očeta italijanska vlada črti, ga
niti korak ne pusti iz njegove palače, ko
je njemu samemu vzela kraljestvo, ko ga

italijanski časopisi tako divje napadajo, da ni patriotičen, ker ni za vojsko, ko so vsi italijanski ministri prostozidarji, ki najemajo poulično drhal, da tuli in razgraja vsak večer tik pod okni papeževega stanovanja! In pri nas? Koliko pa je med našimi ministri duhovnikov? Kateri naši ministri pa hodijo duhovnike vpraševati za svet? Mislimo, da bi tak minister ne mogel ostati en teden na svojem sedežu. Zato, predragi krščanski in slovenski vojak, vselej natančno poglej tistega, ki blebete take reči in ga vprašaj: »Ali je bil med množštevlnimi vojnimi napovedmi le na eni podpisan papež, škof ali katoliški duhovnik? Vselej se lahko prepričaš, da je tisti, ki še vedno trdi, da so duhovniki krivi vojske, ali zelo hudoben, ali pa neznanško zabít človek.

»Socialni demokrati bodo napravili mir.« Veš kaj, predragi slovenski fant ali krščanski mož, ki to-le bereš, sedaj si pa prav krepko zaviši in zasuci brke (če jih že imaš) in če si navajen kaditi, pa globoko potegni svojo pipo (če ti morebiti ni zmanjkalo tobaka), da boš bistro in globoko mislil. Kakor imaš namreč fajfo, da kadíš, tako ti je Bog dal pamet, da misliš.

Prvič, ti ljudje, ki dolžijo duhovnike in papeža vojske, socialne demokrate pa hvalijo za to, ker delajo za mir, ti ljudje popolnoma zamolčijo, koliko so se že od začetka vojske do danes ravno sv. Oče trudili za mir. Zakaj pa tega ne hvalijo? Francoska vlada je popolnoma v rokah socialnih demokratov, in ko so ti napovedovali vojsko in še vedno za njo glasovali, so že sv. Oče zdavnaj oznanjevali, zahtevali mir. Ko še nihče navadnih ljudi ni smel govoriti o miru, so sv. Oče poslali vsem vladarjem vojskujočih se držav takole pismo: »Kot vidni namestnik na zemlji tistega večnega in pravičnega sodnika, pred katerim boste enkrat na sodnji dan dajali odgovor za vse potoke prelite krvi, za vse srage pekočih solza trpečih vdov in sirot, za vse trpljenje mučenega človeštva, vas rotim, napravite konec tej svetovni moriji. Saj so še na svetu druga sredstva, da se sporazumete in spoštujete med sebojne pravice, in ne samo vojska in morija.« Tako so pisali sv. Oče vladarjem. Prosim, kdaj je kakšen socialni demokrat tako govoril? In kdo bi mogel naštevati vse korake, vse okrožnice sv. Očeta, ki kličejo po miru. Na njihovo povelje se molli po vsem svetu za mir. (Francoska socialno-demokratska vlada je bila to molitev prepovedala!), otroke so vabili k sv. obhajilu, krščanske gospe k molitvi i. t. d. In sedaj se dobijo hudobni jeziki: »Papež, duhovniki delajo vojsko, socialni demokrati pa mir.« In čitali smo, da je delavski odsek ruske vlade sklenil in zahteval nadaljevati vojsko in ofenzivo.

Pa tudi recimo, da socialni demokrati delajo za mir. Ali je njihov mir mogoč, ali trajen, iz kakšnega namena delajo? Ko so se sv. Oče oglasili za mir, so to storili iz ljubezni do trpečega človeštva, sklicujoč se na Boga, sami so bili zato pogosto celo osovraženi, koristi nimajo zato nobenih. Socialni demokrati pa delajo za mir zato, da bi se potem lahko bahali, češ, mi smo napravili mir, mi smo bili na svetu še edino pametni. Naj pa napravijo, če jim je res mir pri srcu, najprej mir tam, kjer bi ga lahko napravili: na Francoskem

in sedaj tudi na Ruskem imajo socialni demokrati odločilno besedo. Naj pa porabijo tam to svojo moč in oblast, če jim je res za mir.

Toda samaobsebi socialna demokracija ni zmožna ustvariti trajnega in pravega miru. Če dela socialna demokracija za mir, potem dela, morebiti nevede in nehote po naših, katoliških načelih. Njena načela v tem oziru niso zmožna dati svetu pravi mir.

Glavno načelo ali moč, s katero hočejo socialni demokrati doseči svoje uspehe, je sila, je pest. Da pa po teh nazorih ni mogoč trajen mir, je jasno kot beli dan. En vzgled bo to pojasnil. Ti imaš doma soseda. Mir med vama je le zato mogoč, ker spoštujeta medsebojne pravice. Zakaj tvoj сосед ne gre na tvojo njivo žet, na tvoj travnik kositi, na tvoj pašnik past? Zato, ker si ti močnejši? Ne, nikakor ne zato. Lahko je, da je on po telesu močnejši in vendar mu ne bo prišlo nikoli na misel: »Zato ker sem močnejši, bom vzel sosedu njivo ali denar itd.« Tukaj je treba čisto drugih načel. Sosed ima do svoje hiše, do svoje njive pravico, ker jo je podedoval ali si jo prislužil itd., in Bog zahteva od mene, da jaz njegove pravice spoštujem, in za to jih spoštujem. Če bi pa tvoj сосед ne imel vere, pa bi se ravnal po načelu, da je vse dovoljeno, kar more doseči s silo, potem bo med vama pogosto prepir in pretep. Vidiš, tako je na svetu v velikih rečeh. Če bi bil kakšen narod še tako majhen, kakšna država še tako slabotna, poleg njega pa mogočni narodi in mogočne države, pa nimajo pravice, tisti narod prisiliti, da bi storile z njim kar bi hotele. Če bi ena država samo zato drugo spoštovala, ker je močnejša, potem bodo neprestano vojske, potem ne bo na svetu nikdar miru. Kdor bo imel več sile, moči, oblasti, tisti bo hotel druge strahovati, komandirati. Ti se bodo pa proti njemu zvezali in ga pobijali. Ena sila pokliče drugo. Živali pač delajo tako: najmočnejši pes dobi v boju največjo klobaso. Mi ljudje imamo pa druga načela: nad nami je Bog, so božje zapovedi in v nas je glas božje vesti. In te božje zapovedi veljajo in ta glas vesti je treba poslušati, kakor posameznikom v medsebojnih pravicah, tako narodom in voditeljem držav v medsebojnem razmerju. Če hočejo delati socialni demokrati po svojem načelu, samo s silo, potem lahko delajo tudi krivico, potem bodo imeli uspeh le toliko časa, kolikor časa bodo imeli več sile in moči. Če se pa dvigne proti njim kdo močnejši, potem je zopet mir splaval po vodi. In če bi tudi prišli socialni demokrati kdaj s silo do vlade, pozabijo na mir. Na Francoskem vladajo skoraj neprenehoma že sto let, in so ravno tako zidali vojašnice, vliвали topove, urili vojaštvo in napovedali vojsko, kot druge vlade. Gorje nam, če bi nam vladali socialni demokrati: potem ne bo noben človek vprašal za pravico, ampak tisti, ki ima večjo moč, bo uničil vse druge, potem se bo začel po celem svetu boj na življenje in smrt med močnejšimi in slabšimi.

Ali ni to lepo: ko je naš preljubljeni mladostni vladar, ki je s celim srcem zvest sin katoliške Cerkve, zasedel cesarski prestol, pa je izpregovoril prelepe besede za svoj program: »Svojim narodom hočem

biti pravičen vladar; hočem jim kolikor mogoče kmalu pridobiti zaželjeni mir.« Dajte nam katoliških vladarjev, dajte nam katoliških državnikov, bodimo katoliški narodi, pa ne bo medsebojnega zatiranja in vojsk, ampak sveti, božji mir.

Edino pravo zavetišče miru je tam, kjer ima vsak svojo pravico, kjer se spoštujejo božje zapovedi: »Veruj, priznaj Boga, ne ubijaj, ne kradi, ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega, ne poželi svojega bližnjega blaga, ljubi svojega bližnjega, ljubite svoje sovražnike!« Kako lepo bi bilo na svetu, kakšen svet mir med narodi, če bi vladarji in narodi bili verni in če bi tudi med njimi prišlo do nespozumljenja, pa bi jih sv. Oče opozorili in opomnili kot namestnik božjega Sodnika, da morajo spoštovati medsebojne pravice in dolžnosti, in bi ne bilo treba vojsk!

V R i m u je mir!

Mamici za god.

Bratov in sestric, prijateljev vdanih lahko ima mnogo srce sledno; toda mater, drago rodno majko, pa ima vsakdo le samo eno.

Materino srce! Tako iskreno ljubiti ne zna srce nobeno, kakor zna le zlato srce njeno!

Kdor ne ljubi iz srca globine majke, svojega Boga in domovine, on, ki vero, dom in mater zataji, ta, ki ne časti te tri svetinje, on pri meni nič več človek ni, hujši od neumne je živine!

Zopet leto je prišlo okrog, v prvem cvetju spet sta hrib in log; z vigradjo pa prišel je v dežel tudi tvoj godovni dan, že tretjič nevesel.

Draga mama!
Pa si letos zopet sama, na današnji tvoj godovni dan zopet ti čez hrib in plan vošči god ljubeči sin iz daljin.

Kaj naj voščim letos, mati zlata? Najsrčneje Bog ti spolni želje, da v naročje tvoje iz daljin skoraj se ti vrnil ljubi sin! Naj te spremlja sreča in veselje! Vsega zlega tvoj te angel varji, z vsem, kar drago ti srce želi, naj nebo obilno te obdari! Mnogo čakati še dá godovnih dni; mnogo let življenja še pokojnega, a nobenega godu več bojnega!

Vide.

V spomin vojnemu kuratu dr. Ivanu Andolšku.

Prišlo je poročilo meseca junija: Zopet je padel slovenski kurat na bojišču. Padel je vojni kurat dr. Ivan Andolšek na soški fronti. Bil je divizijski župnik in kot tak, bi človek mislil, je bival na bolj varnem kraju kot drugi. Toda on se ni menil za nevar-

nost, njemu je bil najvišji cilj, da ponese kot duhovnik tolažbo in vzpodbudo vojakom tudi na one kraje, kjer so bili vojaki izpostavljeni dan za dnem nevarnostim od strani sovražnika. Globoko v svojem srcu je imel zapisano sv. vero, visoko je dvigal pred vojaki s svojimi nauki sv. križ; da bi to vero in tolažbo sv. križa razplamtel v srcih vojakov, da bi jim nadomestil, kar so morali doma zapustiti, to je hotel doseči v svoji vojaški službi. V izvrševanju svoje visoke službe je padel, padel ravnotako kot marsikateri drug junak. Granata mu je pretrgala nit življenja, in ko so polagali v ozek grob njegovo truplo, niso peli zvonovi njemu slovesa, ampak zopet so sovražne granate padale okrog njegovega groba. Vojaki pa so bili zbrani okrog svojega duovnega očeta zadnjikrat. Preje je on zanje molil, tedaj pa so molili oni za pokoj njegove duše. Domovina bo zapisala z zlatimi črkami v zgodovino svoje obrambe tudi ime pokojnega gospoda kurata, v zgodovini dotične divizije se bo blestel tudi njegov spomin, vsemogočni Bog pa bo po božje poplačal vzvišena dela pokojnega. Slovenska zemlja krije truplo slovenskega junaka, v njej naj počiva mirno, dokler ga Bog ne pokliče v večno življenje.

Tri leta vojske.

Dne 26. julija so pretekla tri leta svetovne vojske. Dne 26. julija l. 1914. se je pričela krvava drama, ali bolje rečeno, strašna žaloigra, ki žalibog še ni končana. Tri dolga, dolga leta smrti, ran, bolezni, trpljenja, naporov in hrepenenja polna. Kje ste že povsod bili, vojaki, in kaj ste že vse preživeli. Vzhodno-gališke planjave in njih blatna ali pa peščena pota, oziroma rusko-poljske pokrajine so gledale prvo vojno leto vaš trud in znoj, vaše borenje in žalibog tudi rane in umiranje marsikaterega junaka. Bitke pri Przemyslu in Gologory, bitke za Lvov, boje pri Grodeku, pri Nowem Miastu, blizu Przemysla. Kdo izmed vas, ki stojite ves čas vojske v bojni službi, se jih ne spominja? Strašni navalni Italijanov ob Soči, visoke tirolske gore, komu so izginile iz spomina? Tri leta, tri dolga, trpljenja polna leta. Vojak se zamisli in obuja spomine. Koliko spominov na naporene bitke, koliko spominov na smrt! Koliko je že prestalo telo v tem času. — Spomnimo pa se, koliko pa je duša prestala v tem času, ali se je morda tudi njeno življenje, hotenje in mišljenje spremenilo?

Reči moramo: pri vsakem, pri nekaterih je krenilo na boljša, trdnejša pota, pri drugih žalibog na slabša, opolzka pota. Dogodki, vojska, nesreča so vplivale na duševno življenje in spremenile na zore. Toda, nastane vprašanje: »Kako je to, da so dogodki, ki so bili vsaj v splošnem približno enaki za vsakega vojaka, ki je v bojni črti, vplivali na nekatere tako, da so jih privedli na boljša, bolj trdna pota, na druge pa so isti dogodki imeli ravno nasproten učinek?

Gotovo je, da so ljudje različni, enega nesreča poboljša, drugega zakrknje ali pa vsaj poslabša. Toda ta razloček nikakor ni tako globoko vkoreninjen v človeku, da bi zamožgel kdo reči: »Jaz ne morem nič zato, sem že tak, da me trpljenje

poslabša v duševnem oziru. Tu morajo biti pač drugi vzroki. Gotovo so. Poglejmo najprej, kateri so vzroki, da se je veliko ljudi poslabšalo v času vojske.

Prvi vzrok je, da je bil marsikdo doma v mirnem času na zunaj veren katolik. Ljudje so ga sodili kot dobrega, vernega človeka in tudi sam je bil prepričan, da je dober in pošten. Toda revež ni vedel, da mu manjka poglavitnega, namreč utrjenosti, tako da bi bilo vse njegovo srce popolnoma prevzeto in prepričano in navajeno verskega življenja. Bil je podoben zemlji, ki je samo po vrhu namočena od dežja, na zunaj se vidi lepo zrahljana, a če le nekoliko odkopljemo, se pokaže trda, suha zemlja. Če posije solnce, se taka zemlja tudi na površini kmalu posuši in postane trda ter razpokana. Tako je s človekom, ki je samo takorekoč »po vrhu« veren, znotraj, v globini svojega srca pa ne ve dosti o pravem verskem življenju. Pride nesreča in težava, pa mu zgine še tisto življenje po veri, kar ga je imel na zunaj. Zgodovina nam spričuje, da je ta trditev resnična. V prvih stoletjih krščanstva, ko je bilo toliko kristjanov mučenih, se je včasih zgodilo, da je semintja kdo odpadel od krščanstva. Mnogi, velika večina kristjanov je ostala stanovitna, dasi jo je čakala strašna, muk polna, počasna smrt, na natezalnici, na žarečem, razbeljenem železju, na kolih, obdanih z gorečo smolo i. t. d. Kako je to, da jih je vendarle, vkljub stanovitnosti tolikih, nekaj odpadlo od vere. Bili so kristjani samo na zunaj in odpadli so ob času skušnje, med tem ko so drugi, do dna svojega srca prepričani o resničnosti svete vere, tudi v najhujših mukah dali življenje za sveto vero. Tako nam poroča zgodovina. Tu bi našli prvi vzrok, zakaj se je, oziroma se bo poslabšal marsikdo v vojski.

Drugi vzrok, ki je povzročil, da je marsikdo krenil od Boga, pa je, da kdo pričakuje od Boga samo srečno življenje, nobene težave. Vsako nesrečo pripisuje Bogu, vse zvrta na vero in se zaradi težkega življenja obrne proč od Boga in od vere. Teža ne ve, kar ravno veren človek dobro ve, da je to življenje le neka prehodna doba in da se pravo življenje pričinja šele onkraj groba, da so v tem življenju srečni in veseli dnevi, pa tudi žalostni in trpljenja polni, da pa ravno ti slednji človeka pripravljajo in opominjajo na večnost, da Bog po božje plačuje trpljenje. Teža on ne ve in se zato v trpljenju obrača proč od Boga.

Tretji vzrok pa je družba, v katero je prišel. Če je ta versko malomarna ali morda verskemu življenju sovražna, potem ni čudno, če se marsikdo v sredi take družbe pokvari. Le enim je dano, ohraniti in obvarovati se tudi v sredi take družbe, namreč popolnoma utrjenim, viteškim krščanskim junakom, ki imajo v sebi polno mero junaštva in neustrašenosti. Drugi ne tako močni, torej slabotni, se navzamejo sami tega duha, ali pa vsaj škodo trpijo v duševnem življenju. Neki vojak mi je sam pripovedoval, ko sem ga vprašal v bolnišnici, če je bil pri spovedi, da mu je bila pač nekoč prilika dana, da je prišel nekoč vojni duhovnik in je vprašal, če hoče kdo prejeti sv. zakramente. Rekel mi je vojak: »Stopilo nas je nekaj naprej v znamenje, da hočemo prejeti sv.

zakramente. Toda, ko je gospod kurat odšel, da bi se čez nekaj časa vrnil in nas spovedal, so zagnali tovariši tak halo in krohot, da se potem niti mi nismo hoteli spovedati, kar se nas je oglasilo.« Dokaz, zakaj marsikdo ne prejme zakramentov, se oropa milosti in se poslabša. »Toda, mož, sedaj v bolnišnici imate priliko, sedaj pač lahko prejmete sv. zakramente.« »Bi,« je odgovoril dotični bolnik, »toda, ali se ne bodo ti-le norčevali,« in pokazal je na ostale bolnike v sobi. »Ne bodo se,« sem mu odgovoril, »ker so sami že tu prejeli sv. zakramente.« In tako je šlo, da je mož prišel vendarle enkrat do spovedi. Da, družba, ta je velikanskega pomena. Če jih je le par vmes, ki se imajo malo bolj za izobražene in so veri sovražni ter s svojim neumnim, dolgim jezikom opletajo, pa se jih pohujša in poslabša sto in sto. Ostanjejo samo tisti, ki se ne dajo strahovati par ljudem in vedo, da je domišljavost in ošabnost teh ljudi vsa njihova učnost. Poleg boja proti veri pa je v slabi družbi še druga, večja nevarnost, ker ji je človek bolj izpostavljen. Saj veste: pogovori, knjige, slike, vse deluje tako močno, da je človek naposled kar zmešan, vmes poprime lastna slabost in marsikatero mlado življenje je duševno strto in uničeno, žalibog ne samo pri mladeničih, ampak celo pri nekaterih možeh. Tisti, ki bo izšel res čist, neomadeževan, je res pravi vitez, čast in spoštovanje pred takim vojakom, ki je junak po duši in telesu.

To so nekateri vzroki, ki kvarno vplivajo na duševno življenje. Seveda bi se dalo o teh vzrokih govoriti še veliko, globoko bi se dalo poseči v življenje, pa namen je, podati le nekaj splošnih misli, na podlagi teh pa sami lahko iz svoje lastne izkušnje razmišljate dalje, da se bodo vedno bolj razkrivali pred vami vzroki, zaradi katerih se bojimo, da se bo pokvaril marsikak dober mož ali mladenič. Toda na drugi strani pa se je tudi marsikateri poboljšal v vojni.

Gotovo je, da pri takih predvsem deluje božja milost. Deluje sicer pri vseh brez izjeme, a nekateri je ne sprejmejo, drugi pa ji odpro svoje srce. Vsakega, kdor jo sprejme, milost božja poboljšuje. Saj vemo iz svetega pisma o veliko vzgledih, kako milost človeka preobrazi. Spomnim vas samo na spreobrnitev apostola Pavla. Na potu v Damask jaha Savel in kuje načrte, kako bo presenetil kristjane, jih dal zvezati in se bo povrnil na čelu z vjetimi kristjani v Jeruzalem, kjer jih bo postavil pred sodišče. Boj Kristusu je njegov namen; ne prej odnehati, dokler ne bo zatrla zadnja sled krščanstva. To so naklepi Savlovi. Tu pa poseže vmes milost in Savel se ji ne ustavi, ampak jo vzprejme. »Savel, Savel, zakaj me preganjaš?« Savel leži na tleh, odgovarja klicu milosti in v par trenutkih je popolnoma izpremenjen. Namesto da bi v Damasku nastopil in bruhal najhujše sovrašтво proti Kristusu, nastopi, a iz njegovih ust se zasliši najčistejša ljubezen do Kristusa, namesto, da bi zvezal kristjane, jih potrjuje in krepi ter tolaži. Čudo milosti božje. Isto delo milosti pri Mariji Magdaleni, desnem razbojniku i. t. d. Milost božja je torej, ki je tudi v tej vojski marsikoga spravila na boljša pota. Da pa je marsikdo vzprejel

milost, medtem ko je drugi niso, je vzrok ta, da je molil — če preje ni, pa je sedaj pričel moliti. Seveda je že to neka milost, da je sploh pričel moliti. Spoznal je nevarnost za svoje življenje in jo obrnil tako, da se je zatekel k Bogu. Ta pa mu je poslal milost, da je spregledal.

Medtem ko so drugi ostali lahkomišljeni, je on vzel vojsko od resne strani, od one strani, ki je edino resnična. Premišljeval je in je prišel do zaključka, da pelje pot človeški rod, ki je hotel živeti brez Boga, v propad, v nesrečo, v kri in smrt in pogubljenje. Ali je čudno, da se je tak mož ozrl k Bogu, edini rešitvi, in Bog ga je s svojo milostjo potegnil k sebi. Marsikateri je tako prišel nazaj na pravo pot, dasi pred vojsko ni bil na pravi poti. To bi vam mogel potrditi vsakdo, kdor je ta tri leta krvave vojske gledal v srce tisočerih in tisočerih vojakov, ostrmel bi začudenja vsakdo, kdor bi videl, kako prečudna so pota milosti božje v srcih tistih, ki jo sprejmejo. Zakaj so sprejeli v času vojske sv. zakramente in jih prejemajo sedaj redno taki, ki poprej morda niso bili pri spovedi po 10, 15, 20 ali celo več let. In zakaj jih sedaj ne prejemajo taki, ki so jih prej redno prejemali? Krivda je na nas, ako jih ne prejemamo v slučaju, da bi jih lahko, kajti ista vojska, na katero se izgovarjamo, da nas je morala poslabšati, ista vojska je poboljšala mnogo prej mlačnih, slabih kristjanov.

Takim so gotovo pomagali tudi drugi s svojo molitvijo. Monika, mati Avguštinova, je molila dolgo vrsto let za svojega sina. Nahajal se je na krivih potih, brez prave vere, tudi pravno pokvarjen. Toda, puhtela je molitev ljubeče matere neprestano k Bogu, tekala je ta molitev na Usmiljenje, dokler se ni odprlo in je milost zadela Avguštinovo srce. Tudi v sedanji vojski moramo reči, da je vojakova usoda, zlasti v duševnem oziru v marsičem odvisna od molitve domačih. Doma molijo, že sama misel odvrne marsikoga od padca, od prepada greha, da ne pade vanj in se ne ubije. Pa tudi marsikomu izprosi milost pri Bogu, da ga Bog vodi po pravi poti in da ga pripelje na pravo pot. Vojak večkrat niti ne slutiti, kdo je njegov skrit dobrotnik, kdo mu s svojimi molitvami pomaga kvišku, da se njegovo srce ne oddalji od Boga, ampak da se mu nasprotno celo približa. Surovež se bo temu smejal in se norčeval, kdor pa slutiti, kako skrivno deluje Bog v našem srcu na priprošnje drugih, kako plemenita in veličastna so pota milosti božje, ta se ne bo smejal, ampak hvaležen bo onim, ki zanj molijo. Zakaj pa se je že zgodilo, in sicer ne samo enkrat, da je vojak odkritosrčno priznal: »Vi ste me rešili s svojo molitvijo.« Brez strahu se lahko zapišejo besede, da so tudi marsikaterega slabega vojaka z molitvijo rešili in spravili na boljšo pot. Tudi molitev drugih je en vzrok, da se je veliko vojakov zblížalo s svojim Bogom. Predvsem pa je seveda odvisno, da se človek sam ne ustavlja milosti božji.

Kot pa je slaba družba vzrok, da se bo marsikdo pokvaril, tako pa bo dobra družba marsikaterega dvignila. Ali je to mogoče, da bo kdo v dobri družbi? Pri tolikem številu se vendar vedno zgodi, da je eden ali drug slab, in to navadno zado- stuje, da je vsa družba pod slabim vpli-

vom. Vendar pa niso izmišljene pravljice, če se nam poroča, da tu in tam molijo vo- jaki skupno večerno molitev; često se zbere skupaj par dobrih, ne menijo se za druge, zlasti ne za njihove slabe pogovo- re, in ti dobri v svoji družbi marsikdaj blagodejno vplivajo tudi na kakega sla- bega. V tem oziru je torej dobra družba marsikoga spravila na boljša pota. Poznal sem, oziroma še poznam dve družbi. Ena se nahaja pod vplivom izvrstnega moža, dobrega, plemenitega družinskega očeta, dobrega katoličana, in vsi, ki se nahajajo tu, so dobri. Eden je bil slab — a čez ne- kaj mesecev je tudi njega potegnil vpliv za seboj in krenil je na boljša pota. V ča- su velikonočne spovedi ni niti eden manj- kal pri spovednici. In druga družba. Stala je pod vplivom domišljavega, mladega človeka, ki sicer ni obiskoval več kot ljudsko šolo, pa se je šel za najbolj izo- braženega moža daleč naokrog in bil se- veda pri tem sovražnik Cerkve in verskih dolžnosti. Kako se je to poznalo. Nikogar pri sv. maši in tudi sicer nikjer znaka ver- skega življenja. Pri velikonočni spovedi so bili samo štirje. Kar jih je dobrih, utihne- jo ali se sami pokvarijo. Odvisno je živ- ljenje posameznega precej od družbe, ki ga obdaja.

Resnica je, da se je mnogo vojakov ohranilo ali utrdilo v dobrem življenju, oziroma, da jih je mnogo našlo pot nazaj k Bogu. Čuditi se ne smemo, če se je mar- sikateri v najhujših težavah ohranil, ohranil tako poštenega, tako zvestega in do- brega, da bo po dokončani vojski, če ga bo Bog ohranil pri življenju, iz vsega srca lahko zapel: »Te Deum« — »Hvala bod' Gospod' Bogu«, da bo marsikateri lahko rekel po končanem trpljenju: »Hvaležni smo Bogu za vse dni, v katerih smo gle- dali nesrečo.«

Največja nesreča za današnje dni pa so ljudje, ki nimajo nobenega smisla za lepo, vzvišeno versko življenje, ljudje, ki jim pravimo mrtve duše.

Dopisi.

Tovarišem v Judenburgu.

Odkar sem vas, dobri tovariši, zapu- stil, ne mine dan, da bi se vas ne spomi- njal in ta spomin mi vedno osladi težke ure v tujem mestu, kjer manjka tako zla- tih src, kot sem jih imel v vas.

Z zimo sem se poslavljaj od vas in še nekaj drugov; razkropili smo se po svetu okušat dobrine malo prijaznih ljudi. Mene je zanesel veter v cesarsko mesto, kjer sem deloval en mesec v vojnem ministr- stvu. Omagal sem, prišel sem v bolnišni- co. Tu so mi znova stopile pred oči srečne ure, ki sem jih preživel med vami. Nadomestiti so mi jih mogle samo one, ki sem jih preživel v ljubki kapelici, ki so jo bol- niške strežnice prav lepo krasile. Od tu- kaj je poletel duh med vas, posebno ob tihih majnikovih večerih, saj mlada duša tako rada sanjari.

Pred letom smo vsi srečni prepevali ob nogah Brezmadežne, tekmovali smo, kdo jo bo bolj počastil. Naša srca so po- stala mehka, vtisnjeni so nam globoko tisti dnevi, vse življenje jih bom nosil seboj.

Od nekod sem dobil vprašanje, zakaj sem se ločil od vas. Naj se spovem.

Lepa je bila šmarnična pobožnost la- ni, z vami sem se veselil in hvalil Marijo za sladke trenutke. Da bi bili vsi tako dobri, kot ste vi! Pa brez nasprotstva ni šlo. Precej pikrih sem dobil pod nos, ne- kaj jih je bilo še tako prijaznih, da so se celo pismenim potom zgražali nad tem početjem (češčenjem Marijinim). Nekoč me ustavi nekdo in mi pravi, da nikakor ni dostojno za enoletnega prostovoljca, da se tako daleč izpozabi. Sprva se nisem mnogo menil za te in enake besede, po- zneje pa so me, ubogo muho, splašile, in bal sem se prihodnjega majnika, da se bo treba zopet pokazati javno in pred vsemi počastiti nebeško Kraljico. Ker sem se bal, zato nisem bil vreden, da bi letos vo- dil šmarnično pobožnost. Marija me je poslala v tak skrit kotic, v bolniško ka- pelico, kjer me vendar ni nihče videl ra- zen par bogoljubnih duš, ki se ne zmenijo mnogo za vojaka. Ko je prihajal večer, sem klečal pred Marijino podobo, spomnil sem se svoje bojazni, sram me je bilo pred Ma- rijo in pred vami. Zjokal sem se pred Njo in jo prosil odpuščanja, prosim pa tudi vas, da mi odpustite, ker sem vas zapustil. Z novo gorečnostjo se vrnem med vas, ka- dar bo Mariji prav, in nič več nočem za- vzemati mesta vodnika, ki mu nasleduje povsem boljši fant, samo tiho srečo hočem uživati v vaši sredi.

S prevelikim veseljem sem bral v ju- lijevi številki »Bogoljuba« o vaših darovih. Vidim predvsem delo mladeniča, z odlič- nim, a dobrim srcem, ki mi nasleduje. Vesel sem s Teboj, dragi Edvin, uspehov, ki si jih z božjo pomočjo dosegel, in želim, da vstrajate v dobrem.

Blagoslov in mir Gospodov z vami!
vaš vdani

Božidar.

NB. Dobremu in poštenemu mladeni- ču, ki je toliko plemenitega naredil med vojaki v Judenburgu, iskrene pozdrave!
Uredništvo.

Dva brata.

(Kratka zgodnica, iz resničnih virov da- našnjega življenja.) — M. Zakrajšek,

I.

Bilo je pred dobrimi štirimi leti. Pusta zima je minila, ledene okove je otajalo to- plo pomladno solnce. Pomlad z vso svojo krasoto se je razprostrla čez vso zemljo. Ptiki so prepevali, da še nikdar tako; cvetke so hitele razprostirati svoje glavice in razširjale prijeten vonj. Drevje je po- ganjalo svoje prvo brstje.

V prvi pomladi je najlepše potovati, tako je dejal že marsikdo. Tudi, meni se je zdelo isto; zato sem nekega lepšega spo- mladnega dne sedla v vlak in oddrdrali smo proti Spod. Štajerskemu. Po dolgem ropo- tanju, piskanju, šumu in hrumu obstane vlak pred majnim mestecem. Na cilju smo!

Svojih štirinajst dni, ki sem jih potem preživela tukaj, sem porabila v to, da si ogledam natančno okolico in se seznanim s prebivalci in njih navadami. Najbolj pa me je zanimala neka družina. Zadaž za meste-

cem je mal hribček; tukaj je samovala prijazna hišica, kot bi se hotela umakniti hrupu sveta. Ravno od tukaj je bil krasen razgled po vsem mestu. Ni čuda, da sem se torej seznanila z njenimi prebivalci.

Glava družine je bila postarna mati; njeni sivi lasje, resni, a obenem mil pogled, nagubano čelo, vse to jo je delalo nekam častitljivo. Ob njeni strani je bila vedno njena dvajsetletna hčerka. Zelo je bila podobna svoji materi. Njen nežen smehljaj jo je moral prikupiti vsakomur. Docela njene narave je bil starejši sin, ki je bil že nekaj časa oženjen. Kakor njegova mati in sestra, je bil tudi on bogaboječ in veren človek. Čisto drugačen pa je bil mlajši sin. Za cerkev in Boga se ni brigal, gostilna je bila njegovo zahajališče, pretepi na dnevnem redu. Njegova sestra mi je tožila, kako jo boli, da je njen brat tako razuzdan. Prav tistikrat, ko sem bila jez tamkaj, so govorili, da se poroči z bogatim in blagim dekletom. Njegovi domači so bili zelo veseli, da si je izbral tako blago nevesto. »Ona ga pripelje na pravo pot,« tako je dejala njegova mati. Meni je čas hitro potekel; poslovala sem se od svojih novih znancev in zelene Štajerske. Kratki: Z Bogom! in zopet smo jo mahali nazaj proti Kranjski.

II.

Bilo je tri leta potem. Vroče poletno solnce je privekalo kakor za stavo. Opravilo me je sililo, da sem se zopet izročila železnemu »samodrcu« in oddrdrali smo proti beli Ljubljani. Nazajgrede sem si izvolila samotni prostor v vlakcu. Za hrup svojih sopotnikov se nisem brigala; mirno sem brala časopis.

»Dober dan!« me je ogovoril neznan glas. Ko sem se ozrla, sem videla pred seboj vojaka-invalida.

»Ali smem prisesti?«

»Zakaj ne. Tukaj je prosto vsakomur,« sem odvrnila in hotela brati dalje.

»Ali me nič ne poznate, gospodična?« Teda sem ga pogledala natančneje. Upadli obraz, koščene roke, njegove nekako divje oči, vse je kazalo, da je prestal že mnogo. Zazdelo se mi je, da sem ta obraz že nekje videla.

»Zdi se mi, da sem Vas že videla, vendar se ne spomnim, kje.«

»Oh da, še pred leti, tam na lepem Štajerski.«

»A, tako! Vi ste torej...«

»Da, da, jaz sem tisti, ki sem še pred malo časa mislil, da sem najsrečnejši človek na svetu. In sedaj?«

»Kaj Vas tako boli in Vam napravlja toliko žalosti?«

»Ali hočete slišati moje gorje?«

»Prosim, povejte!«

»Gotovo ste poznali mojo nevesto, saj je že tisti čas, ko ste bili Vi tamkaj, vse govorilo, da jo poročim. To se je tudi zgodilo. Oh, kako sva bila srečna. Mislil sem, da mi moje sreče ne more nihče odvzeti. Pa le štirinajst dni je trajala ta sreča, kajti komaj sem bil štirinajst dni poročen, pa je izbruhnila vojska in jaz sem moral pustiti svojo ljubo ženo, pustiti svojo srečo. Potem sva si redno dopisovala. Nikdar pa ni pozabila pristaviti, naj zaupam na Boga, naj ne pozabim nanj. Slednjič sem bil ranjen in v bolnišnici na Dunaju so mi odvzeli nogo. Tudi to sem sporočil svoji ženi. Pa ona je vedno zaupala na Boga in tudi

mene tolažila. Ko sem že tri mesece ležal v bolnišnici, dobim poročilo, da mi je žena obolela in leži v bolnišnici. Najrajši bi bil skočil iz postelje in šel k njej, toda bolečine v nogi so mi to zabranile. Potem je minil še en mesec, oh, kako je bil dolg. Nobenega poročila od nikoder, ali žena še živi ali kaj je z njo. Nazadnje so me zdravniki spoznali dovolj trdnega in dobil sem dopust.

Ko sem prišel v Ljubljano, sem šel v bolnišnico, kjer je imela biti moja žena. Pa groza! Strežnice so mi povedale, da so jo ravno pred tednom pokopali.

Da sem imel takrat puško pri sebi, na mestu bi bil mrtev. To je grozno, da mora človek toliko prestati; a najhujše pa je, da za prazen nič.«

»Za prazen nič?« mu prekinem besedo. »Saj nas vendar sveta vera uči, da se trudimo za boljše življenje onkraj groba.«

»Da, da, zopet stara reč. Kolikrat mi je žena to pravila, a jaz sem bil vedno mnenja, da je vse prazno. Sedaj pa sem v tem še bolj potrjen. Kaj mislite, ona je vedno tako molila in zaupala v Boga, da sem prepričan, če bi Bog res bil in tako usmiljen kakor pripovedujejo, bi tega ne bil mogel dopustiti.«

»Človek, kaj govorite, saj...«

»Ne, ne, pustite, da povem svoje misli. Človek se trudi za prazen nič. Bog, večnost, to so prazne izmišljotine. Pa če bi tudi bil Bog in pekel, hujše tudi tam ne more biti. Toda vlak je obstal, moram izstopiti, da sedem v drug vlak. Zdravstvujte!«

III.

Prva zima po tem srečanju je minila. Spomlad se je nastanila v deželo. S spomladjo pa je tudi prišel z vso častitljivostjo veliki teden.

Veliki četrtek sem se odpravila k sv. maši. Nekam zamišljena sem bila ta dan, da sama nisem vedela, kdaj sem došla moža, ki je počasi meril korake po blatni cesti.

»Dobro jutro!« sem ga ogovorila.

»Bog daj!« je bil odgovor. A možak me je nekam čudno pogledal. Tudi moj pogled je obstal na njem.

»Ako se ne motim, se midva poznavava.« Smehlija je mi je podal roko.

»Kaj Vas je privedlo semkaj?«

»Obiskal sem svojega prijatelja, ki sva bila skupaj ves čas, kar sva bila v vojni.«

»Torej ste tudi Vi izkusili vojno?«

»Da, v obilni meri. Prišel sem ob roko, tudi noga ne bo nikoli več zdrava. Doma pa imam ženo in pet nežnih otročičev. V ruskem ujetništvu sem tudi bil dotlej, da so sv. Oče dosegli izmenjavo invalidov. A bolj kot vse to, me pa boli nesreča moje družine.«

»Kaj se je zgodilo Vaši družini?«

»Ko sem prihajal domov, sem se veselil, da mi pridejo nasproti moja žena, mati, sestra. Toda bila je samo ena v črni obleki. Kaj se je zgodilo? Ona mi je pravila: Tvoj brat je v vojni prišel ob nogo. Med tem pa, ko je on ležal v bolnišnici, mu je žena umrla. Ko je prišel domov, je bil ves iz sebe.«

Dejal je, da ne mara več trpeti. Drugi dan že je zginil, da sami nismo vedeli, kam. Nikjer ga nismo mogli najti. Tretji večer potem ga je mati videla v sanjah. Dejala je, da je bil strašen. Z žalostnim glasom je dejal: Mati, nehajte moliti zame, vse nič ne

pomaža. Moje truplo visi v gozdu na drevesu, jaz pa sem na kraju maščevanja. Mislil sem, da ni Boga, da ni večnosti. A zdaj sem spoznal grozno resnico, je in je. Mati se je nato prebudila in hotela takoj ven v gozd, da ga najde. Le s silo smo jo zadržali. Drugi dan so ga našli. Z vrvjo si je zadrnil vrat. Mati je nato zbolela in od žalosti umrla. Sestra pa je ob nesrečni smrti svojega brata in bridki izgubi svoje matere zblaznela. Še sedaj se nahaja v umobolnici popolnoma zmešana.

Morete si misliti, koliko sem moral prestati ob toliki izgubi. Pa vse upam prestati z božjo pomočjo. Največja nesreča, nesreča, ki me je pripravila ob moje drage, je bila brezverje mojega brata. Tudi jaz sem izgubil zdrave ude kot on, izgubil svojo mater, sestro in imam pet malih otročičev. Pa zaupam na Boga. On me ne bo zapustil.«

»Da, prijatelj, mislite na dogodke velikega tedna.«

»Prav imate! Z Bogom!«

»Z Bogom, prijatelj, z Bogom! Gora Kalvarija je tvoje življenje, a tvoja vera je trdna, neomahljiva. Nehote so mi prišle na misel besede pesnikove:

Ne obupaj, ljuba duša,
ako tebe Večni skuša;
trpi in tolaži se.
Kratko zemeljsko trpljenje
večno ti sladi veselje,
ki tam čaka te.

Signum temporis.

Kaj ti je, kolega dragi,
da tak tožen si, potrt,
mar te je pustila ljuba
in srce ti zjeda srd?

Vrag te vzemi in vse ljube,
nageljne in rožmarin,
daj mi hleba-ovsenjaka,
pa ti zanjga dam cekin!

Vide.

Kako smo se šli slepe miši.

(Konec.)

Naposled smo vendarle zapazili tam izpod hriba par napol skritih lučic. Hvala Bogu, na cilju smo! Toda ne! Kreniti moramo še s pota in prekoračiti nam je še mal gozdiček. — To je bilo šele križ! Nobenega pota ali steze, kar čez gosto grmovje naprej! Jaz sem se hitro pridružil k prvim, ki so imeli luč, in kmalu smo prikobacali s poveljnikom-praporščakom do kolibe g. majorja. Praporščak, ves umazan, strgan in moker stopi noter.

Jaz sem obstal pri polzaprtih vratih in slišal sledeči pogovor:

»Gospod major, praporščak K. pokorno javim, da sem na povelje došel s svojo četo h g. majorju!«

»Za božjo voljo!« se začudi g. major. »Čemu ste se mučili po nepotrebem? Dal sem sicer povelje, da ima priti en vod gori, kot za poskušnjo, če bodo ljudje znali v tej temi najti kako določeno točko, ker to je v fronti zelo važna stvar. — Ali ker sem videl, kako pasje vreme je zunaj, sem povelje zopet preklical telefonično!«

»Toda, g. major, mi smo odšli takoj in vašega drugega povelja sploh nismo prejeli!«

Meni so se ob tej novici nehote stisnili zobje jeze in togote. Torej vsa ta grozna nočna pot v tej temi in dežju — zaman! Lahko bi bili sladko spali, kot naši tovariši! Pa smo jo prehitro odkurili... Takrat sem zopet moral pritrditi, da je imel polž, ki je sedem let in pol čez plot lezel in nazadnje še nazaj padel, prav, ko je trdil, da naglica ni nikjer dobra...

»Kje pa so ljudje?« vpraša slednjič g. major.

»Zunaj stojijo, g. major, trudni, blatni in mokri do kože, kot jaz!«

»Ordonanc, odkazi jim hitro, kje bodo spali, da se malo spočijejo!« ukaže g. major in tudi sam stopi ven iz kože.

Toda kje so ljudje? Jaz, g. praporščak in nekaj prednjih mož je stalo pred kolibo, doli iz grmovja pa se je čulo vpitje, klicanje in kletve... Zveza se je bila zopet strgala v gostem, trnjevem grmovju in ljudje so ostali zadaj!

To je bilo zopet napornega dela in vpitja, da smo spravili razkropljene in razgubljene ovčice skupaj in se končno podali v naša stanovanja k toli zaželjenemu počitku. — Toda kakšna so bila zopet naša prenočišča? — V zemljo izkopane jame, pokrite in za silo zadelane s smrečjem. Dež in burja sta seveda imela noter svoboden vstop! Po tleh so stale cele luže... Vendar smo se — stisnjeni kot sardine v škatljah — vlegli na tla, saj mokri in blatni nismo mogli biti bolj, kot smo bili...

Spali seve nismo nič. Tresli smo se in trepetali celi ostanek noči kot trepetlika. Pa tudi ta imenitni počitek ni trajal dolgo. Ko se je začelo malo daniti, smo bili že zopet na nogah in jo odrinili proti domu. Preden se je namreč povsem zdanilo, smo morali biti že doma, ker drugače bi nas lahko opazil sovražnik, ki ne sme vedeti za naša premikanja. — No, pa saj je nas lahko ponoči videl in slišal, ko smo tavalili z lučjo okrog in vpili kot divjaki!

Proti jutru je nevihta ponehala, zvedrilo se je in obetal se je krasen dan. Hvalili smo Boga v upanju, da se bomo v svojih stanovanjih zopet malo spočili in posušili na solncu svojo gnilo obleko. — Zdaj smo šele videli, kako smo trapali ponoči! Pot, za katero smo porabili v temi tričetrti noči, smo prehodili zdaj v pol ure...

Polni lepih upov na sladek počitek smo prišli v B. nazaj. Toda kaj smo ugedali? Stotnija, sploh cel bataljon, je že stal v marš-kolonah pripravljen za odhod in ljudje so kar med potom z nahrbtniki na ramah pili jutranjo kavo...

Kaj smo hoteli? Pridružiti smo se morali svojim tovarišem, ki so celo noč sladko spali, in mesto počitka smo morali nazaj proti G., odkoder smo včeraj prišli. Pr. boljšek smo imeli le v tem, da smo na strogo višje povelje še tisti dan morali biti v G.! Torej pot, ki smo jo sem prehodili v dveh dneh, moramo nazaj prehoditi v enem dnevu! In zraven mi, ki smo celo božjo noč trpeli grozne Tantalove muke! Grozno! — In vendar smo prilezli do smrti zmučeni še tisti večer v Gorico, kar jih ni namreč na potu omagalo...

Tako smo torej čisto za prazen nič celo božjo noč slepomišlili okrog in zraven

tako grozno »gori plačali!« — Pa vse to je bila le predigra grozne tragedije, ki se je kmalu potem pričela...

Vide.

Kako je z vojsko?

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Italijani izpraznujejo Benečijo. — **Borojević 30 kilometrov pred Benetkami.** Italijanski poraz je več kot poraz. Laška armada je tako razbita, da v Benečiji ni zmožna več za večji odpor. Razbiti beže italijanski voji po beneški ravnini in iz Alp po dolini Piave za utrjeno črto reke Adiže v okrilje topov trdnjave Verona. Vso Benečijo do Adiže izpraznujejo Italijani. Najprej je Cadorna prorokoval, da bo ustavil naše prodiranje pri Tilmentu, toda njegova želja se ni uresničila; nato so Italijani upali, da bodo branili vsaj črto reke Piave — toda njihovi zavezniki so jih prepričali, da je jedino pametno zanje, če se umaknejo za močvirja Adiže in v trdnjavo Verono. Benetke so Italijani kolikor mogoče že izpraznili in razobesili na cerkve, muzeje in na umetniške stavbe zastave Rdečega križa, da jih obvarujejo pred avstrijskimi granatami.

Čez Tilment—Livenco do Piave. Iz gora proti Adriji presekajo tri večje reke beneško ravnino: Tilment, Livenca in Piave. Vsaka izmed teh rek nudi Italijanom priliko, da se za njenimi bregovi ustavijo v bran zasledujočim zaveznikom. Toda ni šlo. Naše čete so po kratkem odmoru prekoračile Tilment, predrle sovražno bojno črto in podile sovražnika proti reki Livenca. V prostoru, kjer pridrvi Tilment iz gora med Pinzano in Osopo je zavezniško topništvo po kratki pripravi tako zrahljalo italijanske postojanke, da je Belowa armada lahko prekoračila Tilment. Skoro v istem času so avstro-ogrske in nemške čete pod poveljstvom princa Schwarzenberga udrle na desni breg reke, z naglim sunkom vrgle Italijane in odprle tako pot drugim četam, da so prekoračile pri Codroipo široko reko. S svojimi četami je prekoračil Tilment tudi cesar Karel. Pri tej priliki je bilo ujetih več tisoč Italijanov in zaplenjenih večje število topov.

Od Tilmenta so zavezniške čete nevdržno podile sovražnika proti Livenci. Sovražno časopisje je zopet izražalo upanje, da se bodo Italijani tukaj resno ustavili. Res so skušali zadnji oddelki bežečih italijanskih armad zadrževati naše napredovanje, toda njih odpor je bil kmalu zlomljen — in naše armade so prekoračile Livenco. In od tod je šlo naprej do reke Piave, kjer danes stoje naše armade in se pripravljajo, da prekoračijo tudi to reko in zasedejo Benetke.

Splošno prodiranje v Alpah. Vsled porazov v beneški ravnini je bilo jasno, da bodo morali Italijani popustiti vso alpsko bojno črto ob Koroški in vzhodni Tirolski. Toda umikanje v zasneženih gorah, ob naraslih vodah je silno težavno. Naše armade pod poveljstvom maršala Hötendorfa in Kroatina niso smele pustiti Italijanov, da bi se v miru umaknili in rešili svoje topove. Treba je bilo sovražnika zgrabiti, zajeti in mu vzeti kolikor mogoče dosti topov. Zato se je začela

naša ofenziva razširjati na vso koroško-tirolsko fronto do gore Pasubijo — jugovzhodno od Rovereta.

Koroška armada v dolini Piave. Belluno padel. General Kroatin je podil Italijane ob Tilmentu v dolino Piave. Jugozapadno od mesta Tolmezzo zapirajo dolino Tilmenta močne utrdbe. Tu so hoteli Italijani ustaviti Kroatinovo prodiranje. Toda naših čet to ni motilo; obšle so utrdbe in prodirale dalje ob Tilmentu. V utrdbah in gorah je bilo tako obkoljenih več tisoč Italijanov. Ti so se nad vse srdito in hrabro branili. Ko so videli, da je vsak odpor zaman, so razstrelili utrdbe in hoteli predreti obroč naših čet in tako ubežati. Vnela se je vroča bitka, v kateri Italijani niso mogli prebiti naših oblegovalnih čet in so morali tako položiti orožje. Naše čete so nato zasedle prelaz Passo Mario — na višinah med dolinami Tilmenta in Piave pred trdnjavo Pieve di Cadore, na katero so pritiskale tudi one čete, ki so podile Italijane od prelaza Kreuzberg in doline Ampezzo proti jugu. Od tu se je obrnil Kroatin proti jugu in osvojil utrjeno mesto Belluno. Več tisoč ujetnikov in mnogo topov je padlo pri tem našim v roke.

Prodiranje v Dolomitih. V Dolomitih so Italijani stali povsod na avstrijskih tleh. Že v začetku vojske so Italijani zasedli to ozemlje. Iz utrjenega zbiralnega prostora pri Feltre so prišli tedaj Italijani po Cimonski dolini v Primiero in prodirali skozi Cordevole proti Buchensteinu. Iz Pieve di Cadore so zasedli Ampeško dolino, kjer se je v mestu Cortina naselilo italijansko brigadno poveljstvo. V tem prostoru so bile svoj čas srđite borbe za vrh Col di Lana in za Fleimško dolino. Vsi naporji Italijanov v tem prostoru so merili na to, da si pribore pot v Bolcan, toda naše čete so v krvavih borbah zadržale sovražnika, ki je s krvavimi izgubami zasedel nekaj ozemlja, naprej pa ni mogel. Vse to ozemlje je sedaj moral Italijan popustiti v par dneh. Kakor hitro je začel Kroatin potiskati Italijane v dolino Piave, so se začele živahneje gibati tudi Hötendorfove čete in poditi Italijane iz Dolomitov v dolino Piave. Od severa, vzhoda in zapada pode sedaj skupaj Italijane v dolino Piave, kjer so se strnile vse bežeče italijanske skupine in za katerimi pritiskajo tri naše armade, ki si podajajo roke pri trdnjavah Belluno in Feltre. V dolini Piave so se tako nagnetle velikanske množice Avstrijcev in Italijanov.

Naša ofenziva pri Asiago in v Suganski dolini. — **Asiago zopet naš.** Najbolj nevarna točka za Italijane je planota »Sedmi občin« in Suganska dolina. Če naši tu vržejo Italijane, potem je zanje izgubljeno vse ozemlje ob Piavi in Brenti in v nevarnost pride vsa italijanska armada, da jo naše armade stlačijo v ozek prostor med morjem in Verono. Kakor hitro je Kroatin vrgel italijansko koroško armado v dolino Piave, je začel napadati tudi Hötendorf s svojimi voji pri Asiagu in v Suganski dolini. V dolini Brente se sovražnik polagoma umika, pri Asiagu pa se brani z vso trdovratnostjo. V srđitih pouličnih bojih so naše čete zopet zasedle mesto Asiago. Italijani so spoznali, da jim tu preti največja nevarnost, zato skušajo s silnimi protinapadi ustaviti naše prodiranje in vreči naše čete nazaj. Le na eni

točki se jim je to posrečilo, povsod drugod pa se je moral sovražni protinapad ustaviti.

Skoro 300.000 ujetnikov — blizu 2400 topov v naših rokah. Tako kot sedaj italijanska, ni bila v tej vojski tepena še nobena armada. Zavezniki so zajeli blizu 300.000 sovražnikov in število zaplenjenih topov bo blizu 2400. Če štejemo ujetnike, mrtve in ranjene, je italijanska armada gotovo izgubila 400.000 mož; več kakor je imela Avstro-Ogrska v miru vseh vojakov skupaj! Izgube na blagu: vozovih, municiji, opremi in živilih so nepregledne.

Vojaške in druge vesti.

Naš cesar je iznova podal dokaz, da ljubi vse narode svoje monarhije. Pred kratkim je izdal amnestijo, to je, pomilostil je one, ki so bili kaznovani zaradi političnih prestopkov. Tisočerm je odprl vrata ječe, da so se lahko povrnili nazaj v življenje; na svoj rojstni dan pa je pomilostil tudi obilo kaznjencev, popolnoma izvzeti so bili le oni, ki so bili kaznovani zaradi navijanja cen. Odlikoval je povodom svojega rojstnega dne tudi mnogo nevojaških oseb, ki so s svojim delom in svetom stali zvesto svoji domovini ob strani. Med odlikovanci je tudi ljubljanski knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič, ki je prejel veliki križ Franc Jožefovega reda, Iv. Sajovic, stolni prošt v Ljubljani, ki je prejel komturni križec Franc Jožefovega reda, M. Kolar, stolni dekan, ki je prejel častniški križec Franc Jožefovega reda in J. Erker, stolni župnik, ki je prejel red železne krone III. razreda. Dalje je odlikovanih še mnogo duhovnikov, učiteljev in učiteljic. Med slovenskimi škofi so odlikovani še knezoškof goriški dr. Fr. Borgia Sedej, knezoškof lavantinski dr. Mihael Napotnik, nadškof zagrebški dr. A. Bauer, ki so vsi prejeli red železne krone I. razreda in škof krški dr. Anton Mahnič, ki je prejel red železne krone II. razreda.

Trebanjskim junakom. Dragi nam junaki! Vedno se vas rad spominjamo iz hvaležnosti ob toliko žrtvah, ki jih prestanete dan za dnevom. Upamo na skorajšnje svidenje in v tem upanju vas pozdravljamo vsa trebanjska dekleta, zlasti pa: Matilda Zakrajšek, Matilda Oražem, Alojzija Meglič.

Važen glas, ki se danes širi po vsej zemlji, se je zasljal iz Rima. Sv. Oče, papež Benedikt XV. je že v tretjič pozval bojujoče se narode, naj mislijo na mir. To pot je naslovil svojo mirovno noto na vladarje vojujočih se držav. Pri nas in v Nemčiji je bila nota vzprejeta prijazno, tudi v sovražnih deželah je niso takoj odklonili, kot so to storili pri prejšnjih prizadevanjih sv. Očeta za mir. Tudi časopise brez razlike strank, izjemo delajo seveda samo framasonski listi, odkritosrečno pozdravlja ta papežev korak in mu pripisuje veliko važnost. Ne vemo še, kakšen uspeh bo imelo prizadevanje sv. Očeta, nekaj pa je gotovo, narejen je namreč nov, velik korak do miru. Papež pa je pokazal zopet, da dobro umeje svojo vzvišeno

nalogo kot namestnik Kristusa, in da si je postavil važen cilj; pomagati človeštvu, ki je mir izgubilo, da zopet najde pot do zgubljenega miru. V teh sovraštva polnih časih prihajajo iz Vatikana glasovi ljubezni, one ljubezni, ki jo je učil Kristus. Hvaležni bodo sv. Očetu ne samo katoličani, ampak vsi ljudje, ker se je pokazal v tem času kot pravi oče. Naj bi Bog blagoslovil njegov trud in delo, da bi se kmalu pokazali sadovi tega dela in truda.

Koledar

za mesec december.

1. Sobota: Eligij, škof.
2. **Nedelja: 1. adventna** (Evangelij: O poslednji sodbi.) Bibijana, m.
3. Ponedeljek: Frančišek Ksaverij, sp.
4. Torek: Barbara, dev., muč.
5. Sreda: Saba, opat.
6. Četrtek: Miklavž (Nikolaj), škof.
7. Petek: Ambrozij, škof.
8. **Sobota: Prečisto Spočetje Marije Dev.**
9. **Nedelja: 2. adventna** (Evangelij: Janez Krstnik v ječi.) Peter For., šk.
10. Ponedeljek: Loretanska M. B.
11. Torek: Damaz, pap.
12. Sreda: Sinezij, m.
13. Četrtek: Lucija, dev., muč.
14. Petek: Spiridijon, škof.
15. Sobota: Jernej, škof.
16. **Nedelja: 3. adventna** (Evangelij: Sv. Janez Krstnik spričuje o Jezusu.) Evzebij, škof, mučenec.
17. Ponedeljek: Lazar, škof.
18. Torek: Gracijan, škof.
19. Sreda: Nemezij, mučenec.
20. Četrtek: Peter Kanizij, spozn.
21. Petek: Tomaž, apostol.
22. Sobota: Demetriji in Honorat, muč.
23. **Nedelja: 4. adventna** (Evangelij: Janez Krstnik poklican v prerokovanje.) Viktorija, dev.
24. Ponedeljek: Adam in Eva.
25. **Torek: Božič. Rojstvo Gospodovo.**
26. **Sreda: Sv. Štefan, muč.**
27. Četrtek: Janez Evangelist.
28. Petek: Nedolžni otročiči.
29. Sobota: Tomaž, škof.
30. **Nedelja: Nedelja pred novim letom.** (Evangelij: Simon in Ana oznanjuje ta Gospoda.) David, kralj.
31. Ponedeljek: Silvester, papež.

Prečisto Spočetje M. D.

Kot svojo posebno zavetnico časti naša širja domovina Avstrija brezmadežno Devico Marijo. Zato se Ona imenuje: patrona Avstrije. Res se ima naša država v marsičem zahvaliti za priprošnje in varstvo M. B. Zgodovina sama nam o tem obilo spričuje; znano vam je, zakaj se praznuje praznik Marijinega Imena 12. septembra, namreč v spomin na Marijino varstvo nad krščanskim Dunajem nasproti sovražnikom krščanskega imena; v zahvalo za njeno pomoč naši domovini se obhaja tudi spomin Marije Pomočnice kristjanov. Zares je Marija naša pomočnica, če vanjo zaupamo in njo kličemo na pomoč, zlasti pa je naše upanje Marija v svoji največji lepoti, v svojem brezmadežnem Spočetju.

Naše upanje: kajti, ako Njo — milosti polno častimo, bomo obvarovani najhujšega sovražnika, dušne smrti. Obvarovani bomo vojaki, očetje in mladeniči najhujše kuge — greha. Telo nam sicer lahko umore, a duše, njene lepote, poštenja in časti nam vzeti ne morejo, naša duša bo živel, ako Brezmadežno častimo, polna bože ljubezni na vekov veke.

Za kratek čas.

Podgane. Ta je napol smešna, napol pa resna. Živel je neki mož, ki je bil vdan pijančevanju, v nemar je pustil svojo ženo in svojega otročiča. Otrok je bil deček, učenec v ljudski šoli. Nekoč se je možu očetu sanjalo sledeče: Videl je štiri podgane, prva je bila debela in tolsta, ošabno je prilezla mimo njega, za njo sta prišli drugi dve, obe suhi in lačni, četrta pa je bila slepa. Drugo jutro je mož povedal ženi svoje sanje in jo vprašal, če bi morala vedela, kaj pomenijo njegove sanje. Žena je mislila in mislila, pa nič pametnega ji ni prišlo na misel. Deček je tudi slišal, ko je oče pripovedoval svoje sanje. Nekaj časa je premišljeval, potem pa je odgovoril očetu: »Oče, jaz že vem, kaj pomenijo Vaše sanje. Prva, debela in tolsta podgana je krčmar, ki mu Vi znosite ves denar, drugi dve suhi in lačni podgani sva midva z materjo, ker nimava nikdar nič jesti, slepa podgana ste pa Vi, ker nikdar ne spregledate, da tako živeti ni prav, kakor Vi živite.«

Neki mož je videl nekoč dva dečka, ki sta rjovela po cesti in se pretepala. Mož ju je ustavil in jima je rekel: »Ali vaju ni sram, da se tako grdo pretepata in kričita tu na ulici. Kaj bi pa starši rekli, če bi vaju videli?« »O, ti se šele pretepajo, samo doma, ne na cesti,« sta hkrati odgovorila dečka.

Pri krčmarju. Gost: »Oče, vi imate tako dobro vino, da človek, ki ga pije, na vse pozabi.« — »Da, da,« odgovori krčmar, »včeraj je nekdo še plačati pozabil.«

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Po neljubem, daljšem odmoru je zopet izšla nova številka »Pozdrava iz domovine«. Vzrok odmora je bila predvsem ureditev lista z ozirom na njegovo finančno stran. Ker ga prejemajo vojaki večinoma brezplačno, so se morale zagotoviti podpore, da bo list mogel točno izhajati. Da se je to izvršilo, gre zasluža Katoliškemu tiskovnemu društvu, ki je z ozirom na domoljubni namen tega lista znižalo stroške na polovico, poleg tega pa v isti meri še preč. g. dr. Lampetu, ki je posvetil svojo skrb temu listu. Odslej naprej bo list izhajal redno vsak mesec v dvojni številki.

DAROVI ZA NAŠ LIST.

Preč. g. Texter, župnik v Višnji gori 30 kron.